EXISTĂ LEGI ALE PRECOCITĂȚII FOTBALISTICE?

OPINII ALE UNOR REPUTAȚI SPECIALIȘTI DESPRE PROMOVAREA TINERILOR JUCĂTORI

Cu puțin timp în urmă, revista franceză „FOOTBALL MAGAZINE" a întreprins o interesantă și largă anchetă în rîndul unora dintre cei mai cunoscuți antrenori europeni, renumiți pentru reușitele avute în ridicarea tinerelor talente. Sigur că toate interviurile pe care reprezentanții redacției le-au avut cu competenții lor interlocutori s-au referit mai ales asupra întrebărilor:

- **CÎND ȘI CUM TREBUIE EFECTUATĂ PROMOVAREA TINERILOR?**
- **ESTE DE DORIT CA UN TÎNĂR DE 17 SAU 18 ANI SĂ JOACE ÎN MECIURI DE PRIMA CATEGORIE? ȘI DACĂ DA, ÎN TOATE MECIURILE?**
- **NU TREBUIE AVUTĂ MEREU ÎN VEDERE PROBLEMA STUDIILOR, A CALIFICĂRII PROFESIONALE A TINERILOR?**
- **ESTE BINE SĂ SE PROCEDEZE LA O PROMOVARE ÎN GRUP SAU AU MAI MARI ȘANSE DE REUȘITĂ PROMOVĂRILE INDIVIDUALE?**

În cele care urmează, am reținut pasaje din răspunsurile cele mai interesante, mai sugestive.

Ron GRENWOOD

„SPIRITUL DE ECHIPĂ CÎȘTIGĂ PRIN PROMOVARE"

Hotărîrea de a promova un tînăr în prima echipă depinde în primul rînd de valoarea și condiția fizică a fiecărui element. Dar este cert, acesta reprezintă singurul mijloc pentru un tînăr de a cîștiga experiență. Vreau să amintesc, în sprijinul afirmației mele, cazul regretatului Duncan Edwards, care a jucat în prima formație a lui **Manchester** la vîrsta de 16 ani. Solid ca o stîncă, dotat excepțional tehnic, n-a fost nici o problemă pentru el de a se impune în echipă. Intervine, ca un criteriu decisiv, grija pentru educația tînărului. Antrenorul trebuie să vegheze ca, pe de o parte, tînărul să se bucure de o educație inițială corectă, dar pe de alta, să nu piardă acest profil moral. Atmosfera de echipă mare distruge elementele fără o educație solidă și fără sprijinul antrenorului. Pe de altă parte, prin combativitatea, elanul și dorința de afirmare, tînărul reprezintă pentru formație un mare cîștig. Spiritul de echipă cîștigă prin promovare.

Revenind la operația propriu-zisă, de titularizare a tinerilor, ei bine, aici elementul dozaj joacă un rol decisiv. Sînt unii jucători care pot suporta ușor eforturile continue ale campionatului, alții nu. Iată și aici situații concludente. **Manchester United** a promovat trei tineri jucători, anul trecut: **Best, Kidd** și **Burns**. Noi, la **West Ham**, am lansat dicat două talente în prima formație: **Lampart** și **Brooking**. Dar, în vreme ce acei trei de la **Manchester** au fost utilizați fără întrerupere, noi i-am întrebuințat pe cei doi cu lungi pauze. Rezultatul: doar **Best** a rezistat. **Kidd** și **Burns** au scăzut vizibil.

În sfîrșit, marele dușman al promovării se numește îngîmfarea. Mulți dintre tinerii ajunși în formații renumite își pierd capul în scurtă vreme, devin ușuratici, chiar vicioși. De aceea, cazurile celor care rămîn ireproșabili trebuie cu atît mai mult remarcate. Numele pe care le voi cita sînt foarte cunoscute: **Peters, Hurst** și **Moore**, toți trei titulari ai echipei **Angliei**, campioană mondială, au urcat fără opriri, accidente și... ameteli, drumul spre totala consacrare, din clipa cînd au fost promovați în primele echipe ale cluburilor lor — toți înainte de a împlini 18 ani — și pînă la deplina proprietate a tricourilor de internaționali. Cazul cel mai complet de străbatere a filierei promovării îl deține **Terry Venables** care, la 21 de ani, a încheiat circuitul consacrării, fiind selecționat pe rînd în toate reprezentativele **Angliei**: școlară, juniori, amatori, tineret, A.

Helenio HERRERA

„NU CONTEAZĂ ÎN CE POST"

Da, eu cred că tineri de 16 sau 17 ani pot să joace în meciuri de cea mai înaltă pretenție, dar trebuie — în același timp — să-i menajăm. Ei au datoria să cunoască, de tineri, veritabilele partide unde mize importante sînt în joc; dăm astfel un scop foarte precis însuflețirii caracteristice vîrstei. Jucătorii tineri trebuie obișnuiți devreme cu disciplina și dozarea eforturilor, dar — în același timp trebuie să fie crescuți printr-o cît mai complexă pregătire. Folosirea lor impune o ritmicitate dar și o variație a posturilor, astfel ca fundașul să cunoască secretele atacanților și invers.

Consider inuman să neglijăm viitorul tinerilor. La 16 ani orice tînăr are, trebuie să aibă, grija studiilor. Antrenorul trebuie să se găsească mereu în ajutorul elevilor, fiindcă un tînăr instruit va fi și un fotbalist mai bun. Eu sînt împotriva promovării în grup a tinerilor într-o echipă. La **Internazionale** eu am promovat mulți tineri. Dar nu deodată, ci pe rînd. Așa am reușit lansarea grupului reprezentat de: **Facchetti, Mazzola, Bedin, Gori, Cappellini**. Vîrsta clasică a promovării: 18 sau 20 de ani, după opinia mea. Excepțiile — un **Rivera**, la 16 ani deja copt pentru primul campionat sau un **Mazzola**, gata pentru meciurile supreme înainte de 18 ani.

Károly LAKAT

„ÎNTRE ȘCOALĂ ȘI FOTBAL"

E de dorit ca tinerii de 16—17 sau 18 ani să joace regulat în echipe de juniori.

Dezvoltarea, fizică și tehnică, printr-un efort continuu și rațional e lege pentru a crește fotbaliști de mare valoare. În plus nici un aparat nu-ți poate indica gradul de dezvoltare mai bine ca jocul, ca verificarea pe viu. După opinia mea, în dezvoltarea tinerilor jucători intervine o problemă greu de rezolvat: aceea a realizării unui program de pregătire eficient ținînd seama și de obligațiile extrasportive ale tînărului, în special cele școlare. Din experiența mea vă pot spune că și una și alta nu pot fi realizate în mod corespunzător, în același timp. Și-atunci, ce e de făcut?

Eu am utilizat sistemul pregătirii intensive sportive, pe timpul vacanței. În săptămînile cînd elevul nu are obligațiile de studii am efectuat programe susținute de antrenamente și jocuri; apoi, pe perioadele de școală și campionat, m-am rezumat la instruirea de menținere a celor acumulate în timpul vacanței. Rezultatele m-au mulțumit. Un caz recent este acest **Laszlo Branikovics**, în vîrstă de 18 ani, pe care îl socotesc un demn urmaș al lui **Albert** în formația antrenată de mine, **Ferencvaros**. El a fost pregătit, de la 15 ani — cînd demonstra calități remarcabile — după sistemul amintit. A făcut cunoștință de vreme cu meciurile mari iar la anii cînd alții sînt încă juniori de speranță, **Branikovics** se impunea în meciuri de talie continetală, ca acela dintre **Ferencvaros** și **Liverpool** din „Cupa orașelor tîrguri".

Rajko MITIĆ

„NU NEGLIJAȚI CONTROLUL MEDICAL!"

La 16 ani în prima echipă? Prea devreme. La 17 ani, de ce nu? Dar numai după un control medical atent și competent, confirmînd normala și perfecta dezvoltare fizică a tînărului. Nu sînt pentru utilizarea permanentă, la maximă intensitate, a tinerilor promovați. Pledez și utilizez sistemul întrebuințărilor cu întreruperi.

În Iugoslavia utilizăm sistemul alinierii tinerilor în ambele competiții: campionatul de seniori și cel de juniori. Astfel, tinerii pot fi folosiți un meci în prima formație — de prima sau secunda ligă — și chiar dacă au jucat bine, au corespuns, sînt trecuți în etapa următoare în echipa de juniori, unde joacă în campionatul respectiv, știut fiind că această întrecere are doar 80 de minute durată și oferă tinerilor posibilitatea să se refacă — jucînd — după efortul depus, în duminica precedentă.

Închei menționînd că nu sînt pentru promovarea în grup a tinerilor. După părerea mea, promovarea trebuie efectuată singular, spre a da tînărului suportul de încredere, de experiență absolut necesar, reprezentat de coechipierii cu experiență.

INTERNAȚIONALI ÎNAINTE DE 18 ANI

De la stînga la dreapta: BEST, disputîndu-și mingea cu Coluna, ALBERT, jonglînd cu balonul pe genunchi, VAN HIMST, într-un sprint prelungit, și faimosul PELE sînt patru din fotbaliștii care au îmbrăcat tricoul de internațional la o vîrstă fragedă

ROLUL CONSILIERULUI TEHNIC ÎN CADRUL SECȚIEI DE FOTBAL

Englezii folosesc termenul **manager** pentru specialistul chemat să coordoneze munca antrenorilor diferitelor echipe dintr-un club (seniori, tineret, rezerve, juniori) și pentru a imprima o concepție și un stil de joc, cît mai adecvate posibilităților echipierilor, în vederea obținerii unui randament maxim în toate competițiile interne și internaționale la care aceste formații iau parte.

În alte țări, termenul manager a fost înlocuit cu acela de **consilier tehnic**, dar cu atribuții variate și variabile, oarecum deosebite de acelea ale confratelui englez. S-a creat, astfel, tipul de **super-antrenor**, care uneori are rolul de-a supraveghea modul în care antrenorii își îndeplinesc munca în procesul de pregătire, iar alteori de-a întocmi el însuși planurile săptămînale, a căror punere în aplicare le revine antrenorilor.

Dată fiind multiplicitatea tipurilor de manager și consilier tehnic (ultimul dintre ele a fost ilustrat și la noi prin rolul îndeplinit de **Emerich Vogl** la clubul Rapid și **Virgil Economu** la fosta C.C.A.) este, credem, necesar, să prezentăm diversele fațete ale problemei, prin cîteva cazuri concrete.

Un prim exemplu ni-l oferă cunoscutul manager britanic **BILL SHANKLY, de la F.C. Liverpool**, care a îndeplinit și rolul de selecționer al reprezentativei Scoției (echipa „dracilor roșii").

Omul acesta mărunt, pretențios și chiar sever cu jucătorii, conduce de opt ani pregătirea echipelor acestui club. Formația, care a fost cîștigătoarea „Cupei Angliei" anul trecut, se află, la venirea lui Shankly, în liga a II-a.

În parcul sportiv „Mellwood", unde își fac antrenamentele echipele lui F.C. Liverpool, Shankly este primul care sosește pe teren. La antrenamente participă direct, în echipament de joc. Înainte de a se începe pregătirea, el convoacă pe toți jucătorii în cerc, pentru a le explica în ce constă tematica ședinței din acea zi. După ce schimbă cîteva cuvinte cu antrenorii, Shankly ia loc pe marginea terenului. Urmărește în primul rînd, felul în care se face pregătirea fizică, sub conducerea unui antrenor special. Cînd se trece la execuții tehnice, Shankly se plimbă printre jucători, indicîndu-i fiecăruia dintre ei, cînd să facă o pasă oportună, cînd să dribleze, cînd să tragă la poartă.

Dacă ritmul pregătirii devine prea lent, Shankly cheamă la el pe antrenori, dîndu-le indicațiile necesare pentru impulsionarea execuțiilor, pentru accelerarea cadenței. Se poate trage concluzia că Shankly înțelege să dirijeze nemijlocit, procesul de pregătire, supraveghindu-i pe antrenori și dînd impuls jucătorilor.

De altfel, deviza lui este: **„Aici trebuie să se facă ceea ce concep eu!"**. Aceasta pentru că Shankly — după cum singur subliniază — știe bine care sînt particularitățile jucătorilor pe plan tehnic, fizic și chiar psihic, spre a le crea condiții optime de dezvoltare și pe planul tacticii, printr-o judicioasă încadrare în jocul de ansamblu al echipei. De aceea, el ține să alcătuiască și echipa la fiecare meci, avînd ca unitate de măsură valoarea adversarului, specificul lui de joc.

În pauza dintre reprizele unei partide, numai vocea lui Shankly se aude în cabină. El constată deficiențele din prima parte a jocului și dă sfaturi pentru imediata lor remediere.

Dar activitatea lui Shankly nu se limitează numai la atît: el este cel care, apreciind valoarea unui jucător, din alt club, duce tratativele pentru transfer și tot el poate angaja sau desface contractul antrenorilor echipei. Într-un cuvînt, **managerul răspunde de bunul mers al întregii secții de fotbal a clubului.**

Vom examina, acum, un alt stil de muncă al managerului — consilier, reprezentant prin cunoscutul GUSTAV SEBEȘ, care a condus, într-un timp, selecționata Ungariei, apoi pregătirea echipelor de fotbal ale cluburilor Ujpest-Dosza, Honved, Tatabanya și Diosgyör.

Rolul său a fost întotdeauna pur consultativ, atît în ceea ce privește alcătuirea echipelor, cît și procesul de pregătire. Gustav Sebeș trasa numai liniile mari ale planului de antrenament și dădea sfaturi competente în vederea obținerii eficienței tactice a echipei. Pentru aceasta, el coordona pregătirea tuturor loturilor: rezerve, tineret, juniori și chiar copii, spre a putea urmări **speranțele** cele mai dotate, pe care să le încerce apoi în echipele de categorie superioară. El aprecia momentul de revitalizare a echipelor de toate categoriile, prin împrospătarea cadrelor și chiar prin schimbări structurale, care să transforme prima formație.

Deviza lui este: **Consilierul trebuie să rămînă totdeauna pe planul al doilea, spre a-și menține intacte prestigiul și autoritatea".**

Acționînd prin antrenori, el are o mai mare obiectivitate și un mai larg plan de perspectivă. Dar, tot Gustav Sebeș este acela care pretinde consilierului calitatea de fost jucător de fotbal, trăit la școala aspră a acestui sport, tocmai spre a constitui, în permanență, un etalon demonstrativ pentru tinerii jucători și un cumul de experiență pentru antrenorii colegi. **„Dacă nu posedă acest atribut, consilierul se exclude, singur, de la îndrumarea tehnică a echipelor unui club"** — adaugă Gustav Sebeș, care nu uită să impună și o altă condiție esențială: **„Pe de-asupra tuturor, antrenorul trebuie să țină pasul cu procesul tehnic și tactic al fotbalului pe plan mondial, spre a putea grefa echipelor orice inovație care li se potrivește".**

I. PALFAY, consilierul federației maghiare de fotbal — care, în această calitate, a participat și la colocviul F.R.F. din această vară, de la Snagov — a ținut să definească, în modul cel mai explicit, rolul consilierului la clubul de fotbal: **„Consilierul este neapărat necesar acolo unde antrenorul nu poate face față procesului complex al pregătirii tehnice, tactice, fizice și moral-volitive al unei echipe și mai ales, unde nici asistenții nu se arată a fi la înălțime".** De aceea, rolul consilierului este multiplu. Nu-i suficient ca acest consilier să posede numai experiență și maturitate, ci trebuie să cunoască problemele de o mare diversitate ce i le pune pregătirea unei echipe: să aibă simț pedagogic, să cunoască cele mai moderne procedee de pregătire, să aprofundeze psihologia, fiziologia și să fie la zi cu practicile din fotbalul mondial. Nu toți antrenorii în vîrstă răspund acestor cerințe. E cazul deci să se repete faimosul vers din „Cidul" lui Corneille:

„La valeur n'attend pas le nombre des années!"...

Antrenorii să corespundă, deci, fiecăreia dintre categoriile de jucători cărora le sînt afectați: copiilor, juniorilor, tineretului și seniorilor. Iar sarcina majoră a consilierului este aceea de a depista în toate aceste serii de vîrstă, elementele de care se simte nevoie într-una din echipe. Tot consilierul să aibă și libertatea de a alege antrenorii cei mai potriviți fiecăruia din eșaloanele de jucători. El va urmări evoluția celor mai talentați juniori spre a-i putea promova în echipele superioare, asigurînd procesul de întinerire al formațiilor de bază.

Esențial pentru buna colaborare dintre consilieri și antrenori, este ca nici unul din ei să nu caute a submina autoritatea celuilalt și, deci, știrbirea personalității lui creatoare.

Bineînțeles, ultimul cuvînt în alcătuirea echipelor tot consilierul îl va avea. Antrenorul să-i dezvolte, însă, ideile și directivele, căpătînd la rîndu-i, personalitatea necesară pentru a-l putea înlocui pe consilier, oricînd împrejurările vor impune. În acest caz, se vor întreba unii, ce rol va mai avea președintele secției de fotbal, dacă managerul sau consilierul fac totul?

I. Palfay a încheiat cu o constatare extrem de judicioasă: **„Președintele are de rezolvat cu totul alte probleme decît cele tehnice și tactice ale secției: pe cele administrative și financiare, precum și aranjarea programului internațional al echipelor din secția sa".**

(După „LABDARUGAS")